

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 10C/292/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414222163
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Hatala
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2015:4414222163.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky samosudcom Mgr. Mariánom Hatalom v právnej veci navrhovateľa: Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., P. XXX/XX proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo Zmluvy o úvere číslo 405701134 zo dňa 24.4.2012, uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná.

Navrhovateľovi súd n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok vo výške 102,50 eur, do troch dní po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa svojím návrhom vo veci samej domáhal voči odporcovi určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo Zmluvy o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi. Navrhovateľ poukázal na skutočnosti, v zmysle ktorých dňa 24.04.2012 mal uzatvoriť s odporcom zmluvu o úvere, ktorej predmetom mal byť úver vo výške 300,- eur s poplatkom 288,- eur, keď ku dňu začatia súdneho konania mal uhradiť 504,- eur. Uvedenú zmluvu považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za neudržateľnú, keďže v zmluve majú byť neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 OZ a inými kogentnými ustanoveniami zákona. Zamestnávateľom navrhovateľa má byť Železničná spoločnosť Slovensko a.s. Bratislava, ktorého mal odporca dňa 10.04.2014 požiadať o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe zmenky a tak pristúpiť k realizácii zabezpečovacieho prostriedku - dohody o zrážkach zo mzdy. Zamestnávateľ navrhovateľa má vykonávať zrážky od mája 2014. V tomto prípade navrhovateľ inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a tým aj za neplatný podľa § 39 OZ. Z hľadiska vnútroštátneho práva má byť moc nad jeho majetkom koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia nepotrebuje súdne rozhodnutie v čom navrhovateľ vidí kontroverziu s právom Európskej únie. Navrhovateľ napokon dal do pozornosti množstvo rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, s ktorými sa má zdôrazňovať v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováha na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť ochrany z úradnej povinnosti.

Odporca s návrhom nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť. Vo svojom písomnom vyjadrení vo veci samej zo dňa 13.01.2015 uviedol, že inštitút zrážok zo mzdy podľa § 551 OZ má predstavovať legitímny prostriedok slúžiaci veriteľovi na zabezpečenie jeho pohľadávky. Namietanú dohodu o zrážkach zo mzdy považuje odporca za platne uzatvorenú; uzatvorená bola v písomnej forme a dlžník (navrhovateľ) mal dať súhlas na vykonávanie zrážok zo mzdy a ich poukazovanie na účet veriteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy je vlastne zmluvou, v ktorej sa zmluvnú strany mali dohodnúť na určitom druhu zabezpečenia a

ktorá povinnú stranu má motivovať k dodržiavaniu platobnej disciplíny. Výška dlhu má vyplývať priamo zo zmluvy o úvere, ktorú odporca považuje za platnú a ktorá nikdy nemala byť vyhlásená za neplatnú. Odporca ďalej dal do pozornosti aj zákon č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorom zákonodarca mal pripustiť možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou zo mzdy a iných príjmov, ak táto dohoda je uzatvorená vo forme osobitnej listiny. Odporca napokon zastal názor, že nerealizovaním zrážok zo mzdy by odporcovi vznikla závažnejšia ujma a napokon namietal, že navrhovateľ nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa § 80 písmeno c) O.s.p..

Na pojednávané konané dňa 25.06.2015 sa odporca nedostavil, svoju neprítomnosť ospravedlnil elektronickým podaním zo dňa 23.06.2015, pričom zároveň súhlasil, aby sa súdne konanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. V dôsledku toho súd dňa 25.06.2015 pojednával podľa § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti odporcu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámením pripojených správ a dokladov zmluvy o úvere, všeobecných podmienok poskytnutia úveru, dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, zmenky, žiadosti o zrážky zo mzdy, oznámenia, priemerných úrokových mier z úverov, výpisu odporcu z obchodného registra, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10Sžr/102/2014 zo dňa 03.06.2015, uznesenia Krajského súdu v Nitre 7Co/347/2015-68 zo dňa 29.05.2015, pripojenej časti spisu tunajšieho súdu vo fotokópii 9C/290/2014 a ďalších a zistil tento skutkový a právny stav:

Odporca je zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I. so sídlom Pribinova 25, Bratislava od 14.03.2001 a s prideleným IČOm: 35 807 598. Do predmetu jeho činnosti patrí, okrem iného, poskytovanie úverov z vlastných zdrojov (výpis odporcu z obchodného registra).

Dňa 24.04.2012 bola medzi odporcom ako veriteľom a navrhovateľom ako dlžníkom uzatvorená zmluva o úvere č. 405701134, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľovi úver 300,- eur a navrhovateľ ako dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 288,- eur, t.j. celkovo 588,- eur v 12 mesačných splátkach po 49,- eur, počnúc dňom 23.05.2012 na účet veriteľa. Poskytnuté finančné prostriedky mali byť podľa prehlásenia dlžníka použité na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (zmluva o úvere, výpoveď navrhovateľa). V tejto súvislosti navrhovateľ pred súdom upresnil, že v roku 2012 potreboval súrme finančné prostriedky na zaplatenie nedoplatku plynu a preto sa obrátil v Nových Zámkoch na odporcu v mesiaci apríl 2012. V kancelárii odporcu s ním jednala zástupkyňa odporcu pani Krommelová, ktorá sa informovala na jeho príjem, záväzky a odporučila mu overenie podpisu na jednej listine, čo mal navrhovateľ aj vykonať a následne spolu podpísali zmluvu o úvere, dohodu o zrážkach a rozhodcovskú zmluvu. Navrhovateľovi bolo jasné, že mu je poskytnutý úver 300,- eur, ktorý mu bol aj hneď vyplatený a že okrem tejto čiastky má zaplatiť ďalších 288,- eur. Pani Krommelovou bol upozornený, že ak splátkový kalendár nebude dodržiavať, veriteľ pristúpi k zrážkam zo mzdy. Navrhovateľ podľa vlastného vyjadrenia mal splátkový kalendár dodržiavať v bližšie nekonkretizovaný čas, no potom ho prestal plniť, pretože prišli ďalšie finančné problémy.

Predmetom konania tunajšieho súdu 9C/290/2014 je určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy tých istých účastníkov a v tom istom procesnom postavení len s tým rozdielom, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere č. 4057011321 dňa 22.10.2012, keď predmetom zmluvy o úvere bol úver 350,- eur s poplatkom 322,- eur. Obdobne aj v prípade druhej zmluvy o úvere, teda zo dňa 22.10.2012 mali byť vykonávané zrážky zo mzdy navrhovateľa zamestnávateľom navrhovateľa Železničnou spoločnosťou Slovensko a.s., Bratislava. Vec tunajšieho súdu 9C/290/2014 doteraz nie je právoplatne skončená, no uznesením Okresného súdu Nové Zámky 9C/290/2014-46 zo dňa 11.02.2015 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre 7Co/347/2015-68 zo dňa 29.05.2015 bola odporcovi uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo zmluvy o úvere č. 405701321 zo dňa 22.10.2012 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom, do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zamestnávateľovi navrhovateľa Železničnej spoločnosti Slovensko a.s., Bratislava bola zároveň uložená povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľa podľa dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo zmluvy o úvere č. 405701321 zo dňa 22.10.2012 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom a to do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

Pred súdom vo veci tunajšieho súdu 10C/292/2014 navrhovateľ potvrdil, že dňa 22.10.2012 opäť v Nových Zámkoch vyhľadal pani Krommelovú a znovu požiadal o úver podľa dohodnutých podmienok a prakticky s obdobnými podmienkami a s rovnakým zabezpečením ako v prípade prvej zmluvy o úvere zo dňa 24.04.2012. V súvislosti so zmluvou o úvere zo dňa 24.04.2012 mu mal začať jeho

zamestnávateľ, teda zamestnávateľ navrhovateľa Železničná spoločnosť a.s., Bratislava vykonávať zrážky zo mzdy, pričom za poskytnutých 300,- eur mu malo byť zrazených vyše 1 000,- eur, keď odporca nemal upustiť od vykonávania ďalších zrážok zo mzdy. Súčasťou zmluvy o úvere zo dňa 24.04.2012 sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 24.04.2012, podľa ktorej dlžník - navrhovateľ súhlasí s tým, aby sa uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a aby jeho zamestnávateľ Železničná spoločnosť Slovensko a.s., Bratislava zrážal mesačne z jeho mzdy 49,- eur a uhradil danú sumu na účet veriteľa pod variabilným symbolom: 405701134 (číslo zmluvy). Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov obsahuje vlastnoručný podpis zástupkyne odporcu pani Krommelovej a vlastnoručný podpis navrhovateľa. Rovnako dňa 24.04.2012 bola medzi účastníkmi uzatvorená rozhodcovská zmluva v súvislosti so zmluvou o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012. Podrobnosti boli upravené nasledovne: článok II. obsahoval predmet zmluvy, článok III. poučenie o rozhodcovskom konaní a článok 4 spoločné a záverečné ustanovenia. Napokon navrhovateľom bol predložený aj splátkový kalendár k zmluve o úvere č. 405701134 s tým, že mesačná splátka 49,- eur mala byť platená od 23.05.2012 do 23.04.2013. Rovnako aj splátkový kalendár obsahuje vlastnoručný podpis navrhovateľa a vlastnoručný podpis zástupkyne odporcu pani Krommelovej (citované listiny). Napokon navrhovateľom bola v konaní tunajšieho súdu 10C/292/2014 predložená aj zmenka pod č. 405701134, ktorá bola vystavená dňa 24.04.2012 na zmenkovú sumu 841,23 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 08.02.2014. Zmenka ďalej obsahuje za vystaviteľa navrhovateľa, ktorý potvrdil, že podpis na tejto zmenke sa javí byť jeho vlastnoručným podpisom, no navrhovateľ si nepamätá, že by nejakú zmenku podpisoval a už vonkoncom si nepamätá na dátum 08.02.2014. Každopádne, uvedená zmenka obsahuje aj text „splatné; POHOTOVOŠŤ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, bez protestu, na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“.

Na výzvu súdu Železničná spoločnosť Slovensko a.s., Bratislava listom zo dňa 15.12.2014 oznámila, že navrhovateľ je ich zamestnancom a vykonávajú sa mu zrážky zo mzdy v prospech spoločnosti POHOTOVOŠŤ s.r.o.. V prípade variabilného symbolu 8405701321 sa zrážky vykonávajú od novembra 2013 po 56,- eur mesačne, keď zrazených bolo k 15.12.2014 728,- eur. Pod variabilným symbolom 8405701134 sa vykonávajú zrážky od mája 2014 po 49,- eur mesačne a zrazených bolo k 15.12.2014 343,- eur. V prvom prípade bola žiadosť o zrážky zo mzdy doručená Železničnej spoločnosti Slovensko a.s., 25.11.2013 a v druhom prípade 12.05.2014. Následnej uznesením tunajšieho súdu 10C/292/2014-24 zo dňa 18.12.2014 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre 7Co/295/2015-49 zo dňa 11.05.2015 bola odporcovi uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo zmluvy o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom, do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zamestnávateľovi navrhovateľa Železničnej spoločnosti Slovensko a.s., Bratislava bola zároveň uložená povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľa podľa dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo zmluvy o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom a to do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

Navrhovateľom bolo v konaní predložené uznesenie Najvyššieho súdu SR 10Sžr/102/2014 zo dňa 03.06.2015, ktorým v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOŠŤ s.r.o. Bratislava proti odporcovi Okresný úrad Nové Zámky za účasti Zdenka Jeremiaša, bytom Vinohradnícka 28, Gbelce o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia V 6236/2013-10 zo dňa 04.02.2014 o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre 23Sp/37/2014-18 zo dňa 19.05.2014 bolo odvolacie konanie zastavené.

Na internetovej stránke Národnej banky Slovenska je uvedené, že pri spotrebiteľských a ostatných úveroch v mesiaci apríl 2012 priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny predstavovala 7,20 %.

Podľa § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení k 24.04.2012 (ďalej aj OZ) uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech

zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1. 4. 2004, t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym

dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Súd má zato, že v danom prípade naliehavý právny záujem navrhovateľa na požadovanom určení je daný tým, že odporca reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek rozhodnutia súdu, alebo inej inštitúcie) k zásahu do jeho majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ navrhovateľa bude musieť rešpektujúc uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľa a odporca sa môže na úkor navrhovateľa takto bezdôvodne obohacovať a navrhovateľ iným spôsobom ako žalobou na súde sa zmeny tohto stavu nemôže domôcť.

Vykonaným dokazovaním má súd za preukázané, že účastníci konania dňa 24.04.2012 uzavreli Zmluvu o úvere č. 405701134 v predmete poskytnutia úveru vo výške 300,- eur s uvedením mesačnej splátky 49,- eur počnúc od 23.05.2012, s navýšením o príslušný poplatok vo výške 288,- eur s RPMN, ktorý údaj v percentách sa na citovanej zmluve o úvere nachádza, no nie je čitateľný. Súčasťou zmluvy o úvere bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej navrhovateľ súhlasil, aby mu boli vykonané zrážky zo mzdy, a to vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. V predmetnej dohode navrhovateľ súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Z dokazovania súd mal za preukázané, že predmetná zmluva o úvere je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovení § 52 a nasl. OZ. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ nútený podpísať. Uzatvorením Dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou Rady 93/13/ EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom, alebo dodávateľom, nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávajúcu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd v danom prípade poukazuje na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom k zmluve o úvere pod č. 405701134 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 a 5 OZ z dôvodu, že navrhovateľ ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú dohodu vo vzťahu k odporcovi ako veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi. Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnúť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, súd je toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach

zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 až 6 OZ a návrhu v plnom rozsahu vyhovel. Inak uvedené, dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi z úverovej zmluvy je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník preto tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Z tohto dôvodu moc nad majetkom navrhovateľa je koncentrovaná v rukách veriteľa - odporcu, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje odporcovi ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie jeho majetku a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenie v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy je teda zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu a je v rozpore s § 53 OZ, keďže navrhovateľ bol už v čase vzniku úverovej zmluvy nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Je nesporné, že vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať ako nekalú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Z uvedeného dôvodu za nesprávny treba považovať aj názor odporcu, že navrhovateľ nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Na uvedených záverom súdu nič nemení ani skutočnosť, že konanie navrhovateľa nemožno považovať za zodpovedné z toho pohľadu, že po uzatvorení zmluvy o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012 a nedodržaní splátkového kalendára sa rozhodol opäť obrátiť na odporcu, s ktorým uzatvoril ďalšiu zmluvu o úvere č. 405701321 zo dňa 22.10.2012, ako aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorej určenie neplatnosti je predmetom konania tunajšieho súdu 9C/290/2014. Súd ďalej dodáva, že z hľadiska neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 OZ zmluvu o úvere č. 405701134 zo dňa 24.04.2012 je nutné považovať za absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom a s dobrými mravmi. Odplata za úver je totiž rozhodujúcim kvalifikačným kritériom úverovej zmluvy a pokiaľ dohoda o odplate je neplatná, úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie. Ako je konštatované vyššie, priemerná úroková sadzba spotrebiteľských úverov na jeden rok a k mesiacu apríl 2012 sa pohybovala na úrovni 7,20 %. Pri porovnaní výšky odplaty v súdnej veci, kde úver bol poskytnutý vo výške 300,- eur a odplata predstavovala 288,- eur pri dohodnutých 12 mesačných splátkach po 49,- eur, tak je nutné konštatovať, že výška odplaty 288,- eur predstavuje 96 %, čo je v hrubom nepomere k štandardným spotrebiteľským úverom v tej dobe pohybujúcich sa na úrovni 7,20 % ročne. Tým je nutné konštatovať a to v rámci riešenia si predbežnej otázky, neplatnosť celej zmluvy o úvere, čo má za následok, že ak je neplatná zmluva o úvere ako hlavný záväzok, nemôže byť platná ani dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená účastníkmi dňa 24.04.2012, pretože existencia vedľajšieho záväzku je viazaná na existenciu hlavného záväzku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi úspešnému v konaní nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Navrhovateľ je ako spotrebiteľ v tomto súdnom konaní podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj citovaného zákona) oslobodený od súdnych poplatkov, v konaní mal úspech a preto súd rozhodol o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok vo výške 102,50 eur podľa § 2 ods. 2 k položkám 1 písmeno b) sadzobníka súdnych poplatkov citovaného zákona (za návrh vo výške 99,50 eur) a k položke 20a sadzobníka súdnych poplatkov citovaného zákona (za podanie - ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, ktoré bolo vykonané elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom vo výške 3,- eurá).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 205 ods. 1, 2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v §221 ods. 1 O.s.p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a O.s.p.), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.